АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 08 серпня 2024 р. Львів № 63/19 - рк/к

Сколівська міська рада
в особі виконавчого комітету
майдан Незалежності, 1, м. Сколе,
Стрийський р-н, Львівська обл., 82600

Про припинення бездіяльності,
яка містить ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, за результатами проведеного дослідження ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (раніше – ринок послуг з вивезення побутових відходів), на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), на виконання доручення Голови Відділення від «Інформація, доступ до якої обмежено», провело дослідження щодо дотримання Сколівською міською радою в особі виконавчого комітету вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (раніше – ринок послуг з вивезення побутових відходів) у територіальних межах Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області.

(2) На адресу Сколівської міської ради Стрийського району Львівської області було надіслано вимогу про подання інформації від 12.03.2024 № 63-02/826.

(3) Листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» Сколівська міська рада Стрийського району Львівської області надала до Відділення відповідь на вимогу.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

(4) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» відповідно до Конституції України визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

(5) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

(6) Сколівська міська рада Стрийського району Львівської області (далі – Сколівська міська рада), (ідентифікаційний код юридичної особи: («Інформація, доступ до якої обмежено»), місцезнаходження юридичної особи: («Інформація, доступ до якої обмежено»).

(7) Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, організаційно-правова форма юридичної особи - орган місцевого самоврядування, вид економічної діяльності – державне управління загального характеру КВЕД («Інформація, доступ до якої обмежено»), дата державної реєстрації («Інформація, доступ до якої обмежено»).

(8) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

(9) Сколівська міська рада є повноважним представником Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області. Відповідно до інформації наданої Сколівською міською радою до складу Сколівської територіальної громади входять населені пункти: м. («Інформація, доступ до якої обмежено»).

(10) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виконавчі органи рад створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.

(11) Згідно із статтею 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» система місцевого самоврядування включає, зокрема: сільську, селищну, міську раду, виконавчий орган сільської, селищної міської ради.

(12) Згідно із статтею 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є, зокрема, їх виконавчі комітети. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

(13) Відповідно до підпункту 5 пункту 1 статті 26, статті 51 Закону України «Про органи місцевого самоврядування в Україні» на «Інформація, доступ до якої обмежено» Сколівської міської ради VIII скликання прийнято рішення («Інформація, доступ до якої обмежено») «Про утворення виконавчого комітету Сколівської міської ради» відповідно до якого утворено виконавчий комітет Сколівської міської ради у кількості 9 осіб та затверджено персональний склад виконавчого комітету, який є структурним підрозділом Сколівської міської ради та діє у складі ради, але не є окремою юридичною особою.

(14) Згідно з рішеннями Сколівської міської ради «Інформація, доступ до якої обмежено» вносились зміни до пункту 2 та додатку до рішення «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про утворення виконавчого комітету Сколівської ради» в частині встановлення чисельності та затвердження персонального складу виконавчого комітету.

(15) Оскільки, виконавчий комітет Сколівської міської ради не включений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, відповідно не є юридичною особою, відповідачем є Сколівська міська рада в особі виконавчого комітету. У розумінні абзацу 11 статті 1, статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є органом місцевого самоврядування.

(16) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(17) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Закон України «Про відходи» та інші нормативно-правові акти, які діяли у період чинності цього Закону

(18) Правові, організаційні та економічні засади надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами, порядок надання та визначення виконавців таких послуг визначались Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про житлово-комунальні послуги», Законом України «Про відходи» (втратив чинність з 09.07.2023), Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», якою затверджено «Порядок проведення конкурсу з надання послуг з вивезення побутових відходів» (втратила чинність 30.08.2023), Правилами надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (втратила чинність 15.08.2023).

(19) У статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначались власні (самоврядні) повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, зокрема, вирішення питань поводження з побутовими відходами (підпункт 6 пункту «а» частини першої статті 30 цього Закону) та визначення на конкурсних засадах суб’єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (підпунктом 23 пункту «а» частини першої статті 30 цього Закону).

(20) Пунктом 2 частити першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначалось, що послуги з поводження з побутовими відходами є комунальними послугами, які, у свою чергу, належать до житлово-комунальних послуг.

(21) У статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» зазначалось, що виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з поводження з побутовими відходами є суб’єкт господарювання, визначений виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку.

(22) Відповідно до частини четвертої статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуга з поводження з побутовими відходами надавалась згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

(23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення; послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території

населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.

(24) Частини друга та третя статті 35^1 Закону України «Про відходи» визначали, що власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі, джерел утворення побутових відходів укладають договори з виконавцем послуг з вивезення побутових відходів, здійснюють оплату послуг з поводження з побутовими відходами та забезпечують роздільне збирання побутових відходів. Виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

(25) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначались Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318) (далі – Правила, затверджені Постановою № 1070) (були чинні до 15.08.2023).

(26) Відповідно до пункту 3 Правил, затверджених Постановою № 1070 послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.

(27) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначалась Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (далі – Порядок, затверджений Постановою № 1173) (був чинний до 30.08.2023).

(28) Відповідно до пункту 3 Порядку, затвердженого Постановою № 1173, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.

(29) Відповідно до пункту 4 Порядку, затвердженого Постановою № 1173 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».

(30) Враховуючи вищезазначене, виконавець послуги з вивезення побутових відходів повинен бути визначений органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах.

3.2. Закон України «Про управління відходами» та інші нормативно-правові акти, що є чинні

(31) З 09.07.2023 року набрав чинності Закону України «Про управління відходами», у зв'язку з цим Закон України «Про відходи» втратив чинність, до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про житлово-комунальні послуги» внесено відповідні зміни. ПОРЯДОК, ПРАВИЛА

(32) Відповідно до підпунктів 6 та 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, щодо організації управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин; визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.

(33) Статтею 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з управління побутовими відходами є адміністратор послуги з управління побутовими відходами, а у разі його відсутності – визначений у встановленому законодавством порядку суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів.

(34) Статтею 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, зокрема, що послуга з управління побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, Законом України «Про управління відходами» та вимогами правил надання послуг з управління побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

(35) Закон України «Про управління відходами» визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

(36) Статтею 1 Закону України «Про управління відходами» визначено, зокрема, що:

– послуга з управління побутовими відходами – операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність,

пов’язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуг з управління побутовими відходами;

– суб’єкт господарювання у сфері управління відходами – юридична або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства;
– управління відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об’єктами видалення відходів.

(37) Згідно з пунктом 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» одним з основних принципів державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами, зокрема, є формування конкурентного середовища у сфері управління відходами – суб’єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов’язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.

(38) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами» суб’єкти господарювання у сфері управління відходами мають право брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.

(39) Відповідно до частини другої статті 26 Закону України «Про управління відходами» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить, зокрема, визначення у встановленому порядку суб’єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.

(40) Частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами» визначено, що суб’єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб’єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).

(41) Відповідно до частини сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори зі споживачами послуги.

(42) Механізм надання суб’єктами господарювання у сфері управління відходами незалежно від форми власності послуги з управління побутовими відходами у містах, селищах і селах визначений Правилами надання послуги з управління

побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (далі – Правила, затверджені Постановою № 835) (набули чинності 15.08.2023).

(43) Відповідно до пункту 6 Правил, затверджених Постановою № 835 суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку.

(44) Відповідно до пункту 24 Правил, затверджених Постановою № 835, послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

(45) Процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами на відповідній території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів визначає Порядок проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (далі – Порядок, затверджений Постановою № 918).

(46) Тобто, конкурс з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів проводиться за наявності, зокрема, місцевого плану управління відходами на відповідній території територіальної громади.

(47) Водночас, у роз'ясненнях, наведених у листі Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 25.01.2024 № 1496/25/10-24 до Антимонопольного комітету України, вказано, що: «територіальна громада в межах своєї компетенції вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громади в частині управління побутовими відходами, та під час проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами мають бути враховані положення регіонального та місцевого планів у разі їх затвердження».

(48) Відповідно до пунктів 2 та 4 Порядку, затвердженого Постановою № 918 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.

(49) Згідно з пунктом 12 Порядку, затвердженого Постановою № 918 організатор конкурсу оприлюднює конкурсну документацію, передбачену пунктом 10 цього Порядку, а також оголошення про дату, час та місце проведення

конкурсу на своєму офіційному веб-сайті не пізніше ніж за 30 календарних днів до проведення конкурсу.

(50) Відповідно до пункту 29 Порядку, затвердженого Постановою № 918 переможцем (переможцями) конкурсу визначається його учасник або декілька учасників, що відповідає (відповідають) кваліфікаційним вимогам, за результатами розгляду конкурсних пропозицій.

(51) Відповідно до пункту 33 Порядку, затвердженого Постановою № 918:

- у рішенні про визначення переможця (переможців) конкурсу зазначається строк, протягом якого переможець (переможці) має (мають) право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів і який становить п’ять років з дати укладення договору на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів;
- у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і конкурсною комісією прийнято рішення щодо визначення його переможцем конкурсу або у випадку прийняття конкурсною комісією рішення про відхилення конкурсних пропозицій всіх учасників конкурсу, крім одного, строк, на який він визначається переможцем конкурсу на певній території територіальної громади, повинен становити 12 місяців, після чого організатором конкурсу проводиться новий конкурс.

(52) Отже, виконавець (виконавці) послуги із збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів.

(53) Таким чином зважаючи на норми законодавства, виконавці послуг із вивезення побутових відходів / зі збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів, зокрема:

- до 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення побутових відходів вирішувалося виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, підготовка та проведення конкурсу мала забезпечуватися виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, відповідно до Порядку, затвердженого Постановою № 1173;
- з 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб’єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад;
- з 30.08.2023 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб’єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з збирання та перевезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад;

(54) Наразі ринок послуг зі збирання та перевезення побутових відходів повинен функціонувати у встановленому законодавством порядку, а саме має бути

застосований конкурентний механізм при визначенні виконавців (суб'єктів господарювання) відповідної послуги.

(55) Враховуючи вищезазначене, органи місцевого самоврядування в особі виконавчих комітетів / органів сільської, селищної, міської ради зобов'язані визначити організаторів проведення вказаних конкурсів, ініціювати процеси підготовки до проведення конкурсів, розробку конкурсних документацій та проведення конкурсів на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на конкурсних засадах в межах певної території населених пунктів.

4. ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛОСЯ НЕДОПУЩЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ

(56) Об'єктами дослідження є Сколівська міська рада в особі виконавчого комітету та суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

(57) Товарні межі ринку – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

(58) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

(59) Послуги із збирання та перевезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками не є взаємозамінними з іншими видами послуг.

(60) Товаром у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є послуги із збирання та перевезення побутових відходів в межах Сколівської міської територіальної громади Стрийського району Львівської області.

(61) Часові межі визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

(62) Сколівська міська рада у листі «Інформація, доступ до якої обмежено» повідомила, що у період 2021 – 2024 років конкурси з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів та виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території міської ради не проводила, а також, не приймала рішення щодо визначення виконавця зазначених послуг у

територіальних межах Сколівської територіальної громади, без проведення відповідного конкурсу.

(63) Отже, часові межі ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (до 09.07.2023 – послуг з вивезення побутових відходів) для мешканців багатоквартирних житлових будинків та приватного сектору, підприємств, установ та організацій визначаються як проміжок часу, протягом якого залишалась незмінною структура ринку, а саме: період 2021 – 08.08. 2024 років. Протягом цього періоду Сколівська міська рада в особі виконавчого комітету не проводила конкурс на визначення виконавця відповідних послуг на території населених пунктів, які їй підпорядковані. Така бездіяльність є триваючою у часі та не є припиненою.

(64) Потенційними конкурентами на ринку надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості.

(65) Крім цього, потенційними конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері управління відходами (раніше – поводження з побутовими відходами), які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», та можуть вважатися конкурентами нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою збирання та перевезення побутових відходів послуг (раніше - вивезення побутових відходів) та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавця цих послуг.

(66) Отже, ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів є потенційно конкурентним і будь-який суб'єкт господарювання, який діє на відповідному ринку та/або який відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним Порядком, затвердженим Постановою № 918, може взяти участь у конкурсі на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.

(67) Суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з збирання та перевезення побутових відходів у близько розташованих населених пунктах і районах, можуть бути потенційними учасниками конкурсу на визначення виконавця таких послуг на території Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області.

(68) За наявною у Відділенні інформацією у територіальних громадах Стрийського району Львівської області, зокрема, у Славській територіальній громаді, Стрийській територіальній громаді, Моршинській територіальній громаді, Гніздичівській територіальній громаді, Миколаївській територіальній громаді послуги з збирання та перевезення побутових відходів надають, зокрема, товариство з обмеженою відповідальністю «Інформація, доступ до якої обмежено», комунальне підприємство «Інформація, доступ до якої обмежено»,

фізична особа-підприємець «Інформація, доступ до якої обмежено», «Інформація, доступ до якої обмежено», міське комунальне підприємство «Інформація, доступ до якої обмежено». Зазначені суб'єкти господарювання визначені виконавцями послуг на основі проведених конкурсів органами місцевого самоврядування відповідної територіальної громади.

(69) Отже, із зазначених, у пункті 68 цих рекомендацій, суб'єктів господарювання, деякі з них могли бути потенційними учасниками конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів та, у разі перемоги, надавати свої послуги споживачам Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області.

(70) Споживачами (покупцями) послуг із збирання та перевезення побутових відходів в межах території Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області є мешканці багатоквартирних житлових будинків та приватного сектору, підприємства, установи, організації.

(71) Бар'єрами вступу на ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів є, зокрема:

- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання права надавати послуги із збирання та перевезення побутових відходів на певній території на конкурсних засадах, таке право виникає у разі перемоги в конкурсі;
- значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів або необхідність укладання договору оренди таких транспортних засобів.

5. ОБСТАВИНИ ПОРУШЕННЯ

(72) Відділення здійснило дослідження щодо дотримання Сколівською міською радою в особі виконавчого комітету Стрийського району Львівської області вимог законодавства про захист економічної конкуренції, у період 2021 – 2024 років, на ринку послуг з вивезення побутових відходів та, зважаючи на зміни у законодавстві, на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

(73) В ході проведення дослідження, Відділення виявило ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які полягають у бездіяльності Сколівською міською радою в особі виконавчого комітету Стрийського району Львівської області.

5.1. Заходи, вжиті органом місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про відходи» та інших нормативно-правових актів, які діяли у період чинності цього Закону

(74) На вимогу Відділення про подання інформації від 12.03.2024 № 63-02/826 Сколівська міська рада листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» повідомила, зокрема, що у період 2021 року – серпень 2023 року конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території

міської ради не проводила та не приймала рішення щодо визначення виконавця зазначених послуг у територіальних межах Сколівської територіальної громади, без проведення відповідного конкурсу.

(75) У зазначеному листі Сколівська міська рада подала перелік суб'єктів господарювання, які надавали послуги з вивезення побутових відходів у населених пунктах територіальної громади у період січень 2021 – серпень 2023 року, зокрема, «Інформація, доступ до якої обмежено» надає зазначені послуги у м. «Інформація, доступ до якої обмежено»; фізична особа-підприємець «Інформація, доступ до якої обмежено» надає вказані послуги у селищі «Інформація, доступ до якої обмежено».

(76) Таким чином, що послуги з вивезення побутових відходів у населених пунктах територіальної громади у період січень 2021 року – серпень 2023 року надавали Сколівське комунальне підприємство водопровідно-каналізаційного господарства та фізична особа-підприємець «Інформація, доступ до якої обмежено» відповідно до договорів укладених із споживачами послуг.

(77) Отже, Сколівська міська рада в особі виконавчого комітету не проводила конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів у населених пунктах Сколівської територіальної громади, у період січень 2021 року – серпень 2023 року, виконавець послуг з вивезення побутових відходів на вказаній території на конкурсній основі не визначався.

(78) Таким чином, Сколівською міською радою в особі виконавчого комітету упродовж січня 2021 року – серпня 2023 року не було запроваджено конкурентного механізму на ринку послуг з вивезення побутових відходів у територіальних межах населених пунктів Сколівської територіальної громади.

5.2. Невжиття органом місцевого самоврядування заходів, визначених Законом України «Про управління відходами» та іншими нормативно-правовими актів, що є чинні

(79) На вимогу Відділення про подання інформації від 12.03.2024 № 63-02/826 Сколоівська міська рада листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» повідомила, зокрема, що у період вересень 2023 року – 2024 рік конкурс з визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території міської ради не проводила та не приймала рішення щодо визначення виконавця зазначених послуг у територіальних межах Сколівської територіальної громади, без проведення відповідного конкурсу.

(80) У зазначеному листі Сколівська міська рада подала перелік суб'єктів господарювання, які надають послуги із збирання та перевезення побутових відходів у населених пунктах територіальної громади у період вересень 2023 – 2024 рік, зокрема, «Інформація, доступ до якої обмежено» надає зазначені послуги у м. «Інформація, доступ до якої обмежено»; фізична особа-підприємець «Інформація, доступ до якої обмежено» надає вказані послуги у селищі «Інформація, доступ до якої обмежено».

(81) Таким чином, послуги із збирання та перевезення побутових відходів у населених пунктах територіальної громади у період вересень 2023 – 08 серпня 2024 року Сколівське комунальне підприємство водопровідно-каналізаційного господарства та фізична особа-підприємець «Інформація, доступ до якої обмежено» надавали відповідно до договорів укладених із споживачами послуг.

(82) Отже, Сколівська міська рада в особі виконавчого комітету конкурс на визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів у населених пунктах Сколівської територіальної громади, у період вересень 2023 року – 08 серпня 2024 року не проводила, відповідно, виконавець послуг із збирання та перевезення побутових відходів на вказаній території на конкурсній основі не визначався.

(83) Таким чином, Сколівською міською радою в особі виконавчого комітету упродовж вересня 2023 року – 08 серпня 2024 року не забезпечено конкурентного механізму на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів у територіальних межах населених пунктів Сколівської територіальної громади.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

(84) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

(85) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в тому числі органами місцевого самоврядування. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов’язані сприяти розвитку конкуренції.

(86) Виконання органами місцевого самоврядування зобов’язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб’єктами господарювання переваг над іншими суб’єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб’єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб’єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб’єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.

(87) Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку послуг із збирання

та перевезення побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців таких послуг.

(88) Основні вимоги до учасників конкурсу, визначені у критеріях відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам згідно з додатком 1 Порядку № 918. При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.

(89) Таким чином, не проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів в межах території, що відноситься до Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області, може призводити до обмеження права інших учасників ринку вказаних послуг – потенційних конкурентів, які мають відповідну матеріально-технічну базу та бажають працювати на вказаному ринку послуг, змагатися за отримання права здійснювати господарську діяльність із надання вказаних послуг на зазначеній території, та відповідно, доступу на цей ринок на конкурентних засадах.

(90) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(91) Вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняється.

(92) Сколівська міська рада в особі виконавчого комітету всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про управління відходами», Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918, так і не запроваджено в межах території, що відноситься до Сколівської територіальної громади принципів державної політики у сфері управління відходами, зокрема, не вжито заходів щодо оголошення та проведення конкурсу на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів у Сколівській територіальній громаді, та, як наслідок не визначено на конкурентних засадах виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

(93) Таким чином, бездіяльність Сколівської міської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення суб'єктів

господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області, може призвести до недопущення конкуренції на цьому ринку.

(94) Бездіяльність Сколівської міської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у непроведені конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

(95) Отже, бездіяльність Сколівської міської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

Враховуючи вищенаведені обставини, з метою припинення бездіяльності, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції на підставі статей 7, 12^1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами та доповненнями), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Сколівській міській раді в особі виконавчого комітету (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено», місцезнаходження юридичної особи: «Інформація, доступ до якої обмежено»), припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», шляхом визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) в територіальних межах Сколівської територіальної громади Стрийського району Львівської області на конкурсних засадах відповідно до норм чинного законодавства.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій необхідно повідомити Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у 10 – ти денний строк з дня отримання рекомендацій.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії, Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ
Голова Відділення